

RAPPORT

Redovisning av tillsynen på säkerhetsskyddsområdet

27 september 2024

Dnr 24-5364

Innehåll

Sammanfattning	3
Uppdraget.....	4
FI:s tillsynsarbete	5
FI:s tillsynsstrategi.....	5
FI:s tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen	5
Redovisning av tillsynsarbetet.....	7
Tillsynsärenden och tillsynsaktiviteter.....	7
Föreläggande, handräckning och sanktionsavgift.....	8
Samrådsförfaranden, förelägganden och förbud	9
Vägledning.....	9
Föreskrifter.....	9
Utmaningar i tillsynsarbetet	11
Generella utmaningar med säkerhetsskyddslagen	11
Säkerhetsskyddslagens förhållande till andra författningar.....	11
Verksamhetsutövare med flera tillsynsmyndigheter.....	12
Metodstöd och vägledningar	12
Ringa skada för Sveriges säkerhet.....	13
Sanktionsavgiftens storlek.....	14
Översyn av befintliga processer	14
Resurser	15

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Sammanfattning

Med denna rapport redovisar vi – på regeringens uppdrag – hur Finansinspektionen (FI) har utfört arbetet med tillsyn inom säkerhetsskyddsområdet. Sedan FI blev tillsynsmyndighet för knappt tre år sedan har vi utfört flera tillsynsaktiviteter. Vi har bland annat gjort analyser och meddelat egna föreskrifter. FI har också identifierat ett antal utmaningar med den här tillsynen.

Sedan den 1 december 2021 har FI genomfört flera tillsynsärenden och tillsynsaktiviteter. Vi har bland annat gjort fördjupade analyser av säkerhetsskyddsarbetet hos företag som har anmält att de driver säkerhetskänslig verksamhet. Vi har också utövat löpande tillsyn med informationsbegäranden och möten samt gett vägledning om säkerhetsskydd inom vårt tillsynsområde.

En generell utmaning med säkerhetsskyddslagstiftningen är att den är sektorsövergripande och ska tillämpas – utan anpassning – oavsett vilken sektor som ett företag verkar i, vilket innebär ett antal utmaningar. Tillämpningsproblem kan även uppstå för både FI och verksamhetsutövarna så länge säkerhetsskyddslagstiftningens förhållande till annan lagstiftning inte är tydlig.

FI efterlyser mer vägledning om hur tillsynsmyndigheterna ska hantera situationer där två eller flera myndigheter har tillsyn över samma aktör. Det skulle även kunna klargöras hur tillsynsmyndigheterna förväntas förhålla sig till de vägledningar och metodstöd som Säkerhetspolisen och Försvarsmakten tar fram.

Dessutom anser FI att vissa av de lättnader från olika krav på den lägsta skadenivån, *ringa skada för Sveriges säkerhet*, bör utvärderas. Sanktionsavgiftens storlek bör vidare bestämmas i förhållande till ett företags omsättning för att vara effektiv, proportionerlig och avskräckande.

Uppdraget

Sedan den 1 december 2021 är FI tillsynsmyndighet för säkerhetsskyddsområdet. Regeringen har gett FI och övriga tillsynsmyndigheter i uppdrag att senast den 1 oktober 2024 redovisa hur den egna myndighetens tillsynsarbete enligt säkerhetsskyddslagstiftningen har drivits och fungerat under perioden 1 januari 2021–31 december 2023 (Ju2024/00356).

Redovisningen ska gälla tillsynsärenden eller tillsynsaktiviteter, och bland annat innehålla uppgifter om antal inledda tillsynsärenden eller tillsynsaktiviteter, utfärdade förelägganden samt beslut om handräckning och sanktionsavgift. Redovisningen ska även innehålla uppgifter om inledda samrådsförfaranden. Den ska också beskriva vilka insatser myndigheten har gjort för att ge vägledning inom sitt tillsynsområde och i vilken utsträckning myndigheten har meddelat föreskrifter.

FI ska därutöver redogöra för vilka eventuella problem som myndigheten har identifierat i tillsynsarbetet. Vid behov ska FI även lämna förslag på åtgärder för en mer effektiv tillsyn. Det kan till exempel handla om förändrade arbetssätt hos myndigheterna, samordning mellan myndigheterna, metodstöd eller författningsändringar.

FI:s tillsynsarbete

FI arbetar generellt utifrån en riskbaserad tillsynsstrategi. Vårt tillsynsarbete enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) står på samma grund, men är anpassat till de särskilda utmaningar som finns på det området.

FI:s tillsynsstrategi

Hur FI driver tillsynsarbete finns beskrivet i FI:s tillsynsstrategi.¹ Där framgår bland annat följande.

Vi utövar tillsyn för att bidra till en väl fungerande finansmarknad där olika aktörer agerar enligt gällande regelverk. Om aktörerna på finansmarknaden inte följer reglerna kan det få allvarliga konsekvenser för såväl samhällsekonomin som för enskilda företag och konsumenter. För att bidra till att reglerna följs har FI genom lagar eller av regeringen fått ett antal uppdrag och mandat.

För att uppnå våra mål på ett resurseffektivt sätt är FI:s tillsyn riskbaserad. Det innebär att vi lägger våra resurser där risken är hög och där konsekvenserna kan bli stora. Tillsynen är grundad på en gedigen analys och vi anpassar tillsynsaktiviteterna för att få bästa resultat. Dessutom arbetar vi händelsestyrt och gör tillsynsinsatser när myndigheten får ny information som tyder på att regler har överträtts.

Den löpande tillsynen är grundbulten i FI:s tillsynsarbete. Alla aktörer under FI:s tillsyn är föremål för en löpande tillsyn. En viktig del i denna är tillsynsdialog, såväl skriftlig som muntlig. Regelbundna kontakter med företagen ger FI information om utvecklingen av risker och förändringar inom företagen och på marknaden.

Därutöver kan FI inleda fördjupade analyser och undersökningar. Fördjupade analyser syftar till att ge myndigheten en ökad förståelse för och kunskap om en specifik frågeställning. Undersökningar syftar till att utreda och bedöma om en eller flera aktörer har överträtt regelverket, vilket i så fall kan leda till ett ingripande eller en sanktion.

FI:s tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen

FI är enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) tillsynsmyndighet för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige.

FI:s tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen utövas, som utgångspunkt, på samma sätt som myndighetens övriga tillsyn. Huvudfokus i säkerhetsskydds-

¹ FI:s dnr 22-24464.

tillsynen ligger alltså på den löpande tillsynen, som omfattar samtliga verksamhetsutövare inom FI:s tillsynsområde. Inom ramen för den löpande tillsynen ger FI viss vägledning, till exempel genom halvårsmöten med de företag som har anmält till FI att de driver säkerhetskänslig verksamhet. Vid behov håller vi även andra möten och begär in skriftlig information från företagen. Vi hanterar även till exempel samrådsförfaranden, beslut om placering av befattningar i säkerhetsklass, registerkontroller och anmälan om säkerhetsskyddsavtal inom ramen för den löpande tillsynen.

Den kunskap som FI får om verksamhetsutövarna genom den löpande tillsynen ligger sedan – tillsammans med annan information som vi har om företagen – till grund för riktade tillsynsinsatser, som fördjupade analyser och undersökningar.

Redovisning av tillsynsarbetet

FI är sedan den 1 december 2021 tillsynsmyndighet enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen. Denna redovisning omfattar därför det tillsynsarbete enligt säkerhetsskyddsregelverket som FI utförde under perioden 1 december 2021–31 december 2023.

Tillsynsärenden och tillsynsaktiviteter

Övergripande om tillsynsarbetet

I samband med att FI tog över som tillsynsmyndighet enligt säkerhetsskyddslagstiftningen försämrades det säkerhetspolitiska läget, inte minst med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. FI bytte därför riktning på tillsynsarbetet inom säkerhetsskyddsområdet under 2022. I stället för vissa planerade tillsynsaktiviteter fick vi under året prioritera en tät dialog och samtal med företag under tillsyn. Bland annat genomförde vi ett antal fysiska möten med verksamhetsutövarna.

Därutöver ägnade vi mycket tid till att ta fram rutiner och processer för FI:s nya tillsynsuppdrag inom säkerhetsskyddsområdet och de nya arbetsuppgifter som följer av uppdraget. FI tog även fram föreskrifter, hade dialogmöten med en branschorganisation och enskilda företag samt samverkade med andra myndigheter, inte minst samordningsmyndigheterna. Vidare arbetade vi med att ta fram vägledande texter på myndighetens webbplats.

Under 2023 fortsatte FI att utveckla och utöka tillsynen över finansiella företag enligt säkerhetsskyddslagstiftningen. Inom ramen för den löpande tillsynen genomförde vi flera aktiviteter mot enskilda verksamhetsutövare. Därutöver gjorde FI ett antal fördjupade analyser som presenteras mer utförligt nedan.

Vi arbetade även med den systematiska kartläggningen av verksamhetsutövare och andra tillsynsobjekt inom vårt tillsynsområde, 8 kap. 4 § säkerhetsskyddsförordningen. Dessutom fortsatte arbetet med metodik och arbetsrutiner för tillsynen enligt säkerhetsskyddslagstiftningen, i syfte att göra tillsynen mer effektiv och systematisk.

FI genomförde också andra tillsynsaktiviteter, bland annat flera informationsbegäranden och fysiska möten, under perioden 1 december 2021–31 december 2023, som vi redogör för nedan.

Fördjupad analys av säkerhetsskyddsarbetet

Under 2023 gjorde FI ett tiotal fördjupade analyser av säkerhetsskyddsarbetet hos företag som har anmält att de driver säkerhetskänslig verksamhet.

Genom de fördjupade analyserna fick FI en förbättrad förståelse för hur verksamhetsutövarna har organiserat sitt säkerhetsskyddsarbete, hur de har tagit fram sina säkerhetsskyddsanalyser och vad de innehåller. Vi fick även en indikation på hur långt verksamhetsutövare inom området finansiella företag har kommit i sitt säkerhetsskyddsarbete.

Tillsynsaktiviteterna inleddes med en informationsbegäran till samtliga berörda företag. Dessutom gjorde vi ett tiotal platsbesök i företagens lokaler där vi bland annat tog del av säkerhetsskyddsanalyser och säkerhetsskyddsplaner.

Resultatet av tillsynsaktiviteterna har publicerats i rapporten *Företagen behöver stärka sitt säkerhetsskyddsarbete*.² Sammanfattningsvis kom FI fram till att finansiella företag måste stärka sitt säkerhetsskyddsarbete och uppmanade företagen att löpande utvärdera och uppdatera sina säkerhetsskyddsanalyser.

Baserat på den fördjupade analysen har FI därefter, under 2024, inlett en undersökning av ett företag.

Övriga tillsynsaktiviteter

Under perioden 1 december 2021–31 december 2023 genomförde FI följande övriga tillsynsaktiviteter:

- Två informationsbegäranden om utkontraktering av säkerhetskänslig verksamhet.
- Ett 60-tal informationsutskick till verksamhetsutövare. Utskicken rörde dimensionerade antagonistiska förmågor, signalskydd, bilaterala säkerhetsskyddsavtal och det förändrade omvärldsläget samt allmän information om säkerskyddslagstiftningen till nya verksamhetsutövare.
- Omkring 15 fysiska bilaterala möten med verksamhetsutövare (utöver de möten som hölls inom ramen för de fördjupade analyser som redogjorts för ovan). Mötena avhandlade bland annat frågor om registerkontroller, placerade befattningar, utkontraktering av säkerhetskänslig verksamhet, samråd och omvärldsläget.

Dessutom hanterade FI under perioden närmare 200 begäranden om beslut om placering av befattning i säkerhetsklass och cirka 150 ansökningar om registerkontroller.

Föreläggande, handräckning och sanktionsavgift

Under perioden 1 december 2021–31 december 2023 utfärdade FI inga förelägganden enligt 6 kap. 4 § och 6 §§ säkerhetsskyddslagen. FI begärde under denna period inte heller handräckning enligt 6 kap. 5 § säkerhetsskyddslagen, och

² FI:s dnr 24-1848.

beslutade inte heller om någon sanktionsavgift enligt 7 kap. 1 och 2 §§ säkerhetsskyddslagen.

Samrådsförfaranden, förelägganden och förbud

Samrådsförfaranden hanteras som utgångspunkt inom ramen för den löpande tillsynen. När det råder samrådsskyldighet enligt 4 kap. 9 § eller 15 § säkerhetsskyddslagen, ska verksamhetsutövaren anmäla det på särskilda blanketter, vilket framgår av 7 och 8 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2022:17) om säkerhetsskydd. FI handlägger därefter anmälan om samråd enligt vår rutin för respektive samrådsförfarande.

Under 2022 och 2023 kom det in två anmälningar om samråd till FI. I båda fallen inleddes inget samrådsförfarande eftersom det inte rådde någon samrådsskyldighet. FI har inte heller på eget initiativ inlett några samråd enligt 4 kap. 10 och 16 §§ säkerhetsskyddslagen.

Under perioden 1 december 2021–31 december 2023 utfärdade FI inga förelägganden enligt 4 kap. 9, 12, 15 och 19 §§ säkerhetsskyddslagen, och meddelade heller inga förbud enligt 4 kap. 11, 17 och 18 §§ samma lag.

Vägledning

FI har gett vägledning om säkerhetsskydd inom myndighetens tillsynsområde i enlighet med 8 kap. 12 § säkerhetsskyddsförordningen. Vägledningen har i huvudsak getts inom ramen för den löpande tillsynen och har bland annat omfattat frågor om samrådsskyldighet och utkontraktering.

I samband med att FI tog över tillsynsuppdraget för finansiella företag gav vi vägledning riktad till potentiella verksamhetsutövare för att få dessa att anmäla sig till FI och underrätta oss om verksamhetsutövarens säkerhetsskyddschef. Dessutom har vi publicerat information om säkerhetsskydd på vår webbplats för att vägleda redan anmälda, samt potentiella, verksamhetsutövare.

Under första kvartalet 2023 hade FI stående drop in-tider för blankettfrågor, två gånger per vecka, då vi tog emot oanmälda besökare. Drop in-tiderna riktade sig till verksamhetsutövarnas säkerhetsskyddschefer, som fick stöd av oss när de skulle fylla i blanketter om bland annat personalsäkerhet. Syftet var att effektivisera handläggningen av sådana blanketter.

Föreskrifter

FI har med stöd av 8 kap. 10 § säkerhetsskyddsförordningen meddelat egna föreskrifter om säkerhetsskydd, Finansinspektionens föreskrifter om säkerhetsskydd.

Föreskrifterna, som kompletterar Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd, gäller för verksamhetsutövare inom FI:s tillsynsområde enligt 8 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen.

FI har även tagit fram följande blanketter med anledning av föreskrifterna:

- Anmälan säkerhetskänslig verksamhet
- Anmälan om att den säkerhetskänsliga verksamheten upphört
- Begäran om beslut om placering i säkerhetsklass
- Bekräftelse på genomförd lämplighetsprövning samt inhämtat samtycke till registerkontroll
- Anmälan om avsikt att ingå säkerhetsskyddsavtal
- Anmälan om samråd vid säkerhetsskyddsavtal
- Anmälan om samråd inför överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet och viss egendom
- Anmälan om samråd inför överlåtelse av aktier och andelar av säkerhetskänslig verksamhet
- Underrättelse om signalskyddschef eller biträdande signalskyddschef
- Underrättelse om säkerhetsskyddschef/säkerhetsskyddschefens ersättare

Utmaningar i tillsynsarbetet

Här redogör vi för några utmaningar som vi har upptäckt i tillsynsarbetet. Vi lämnar också förslag på åtgärder för en effektivare tillsyn.

Generella utmaningar med säkerhetsskyddslagen

En generell utmaning med säkerhetsskyddslagstiftningen är att den är sektorsövergripande. Den ska tillämpas, utan anpassning, oavsett vilken sektor ett företag verkar i. Lagstiftningen ska också tillämpas på samma sätt för ett mindre nationellt företag med låg omsättning som för ett koncernföretag som omsätter miljarder och verkar internationellt, trots att företagets verksamhet helt skiljer sig åt. Eftersom begreppet *Sveriges säkerhet* dessutom saknar en tydlig definition, och kan uppfattas olika beroende på sektor, kan ytterligare utmaningar uppstå.

Säkerhetsskyddslagstiftningen tar inte heller hänsyn till vilka andra regleringar som gäller för de olika sektorerna. Flera av de utmaningar som nämns nedan hade kunnat undvikas med sektorsanpassade säkerhetsskyddslagstiftningar.

Det hade dessutom kunnat vara tydligare vad som är FI:s tillsynsområde; dagens avgränsning ”inom området finansiella företag” är något svårtolkad.

Säkerhetsskyddslagens förhållande till andra författningar

Den finansiella sektorn regleras av omfattande EU-lagstiftning, men även av nationell lagstiftning.

FI har tidigare framfört synpunkter och efterfrågat förtydliganden när det gäller säkerhetsskyddslagens förhållande till EU-förordningen för digital operativ motståndskraft (Dora-förordningen)^{3,4}

Det är inte heller uteslutet att även andra regelverks förhållande till säkerhetsskyddsregelverket kan leda till tillämpningsproblem. Det gäller särskilt EU-lagstiftningen, eftersom EU saknar kompetens inom området nationell säkerhet.

FI anser att det inte bör överlämnas till varje företag som berörs att själv ta ställning till hur EU-förordningar och annan lagstiftning ska tillämpas, samt hur eventuella avsteg från dessa författningar ska göras med anledning av säkerhetsskyddslagstiftningen. Förhållandet mellan lagregler behöver förtydligas i lagstiftningen. En avsaknad av förtydliganden riskerar att leda till att företagen

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2554 av den 14 december 2022 om digital operativ motståndskraft för finanssektorn och om ändring av förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 909/2014 och (EU) 2016/1011.

⁴ FI:s remissvar *Digital motståndskraft i finanssektorn*, dnr 24-2093.

tolkar och tillämpar författningarna olika. Det riskerar också att påverka möjligheten att utöva effektiv tillsyn, eftersom det i brist på ledning kan finnas utrymme för de olika tolkningar som företagen gör.

Verksamhetsutövare med flera tillsynsmyndigheter

FI anser att det behövs ytterligare vägledning om hur situationer där det finns två eller flera tillsynsmyndigheter som har tillsyn över samma aktör ska hanteras. Som exempel kan nämnas ett bevakningsföretag med kontanthantering som är verksamt på en flygplats. Företaget kan behöva både tillstånd från FI enligt lagen (2010:751) om betaltjänster och auktorisation från en länsstyrelse enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag. Företaget omfattas även av Transportstyrelsens föreskrifter, bland annat om luftfartsskydd. Om företaget driver säkerhetskänslig verksamhet kan det därmed stå under både FI:s och Transportstyrelsens tillsyn. Dessutom kan en länsstyrelse bli involverad i och med auktorisationen som bevakningsföretag.

Den nuvarande ordningen bygger på att tillsynsmyndigheterna ska hantera tillsynen genom samordning och dialog.⁵ Det är en ordning som brister i förutsebarhet för den verksamhetsutövare som står under flera myndigheters tillsyn. Det kan till exempel vara otydligt för en verksamhetsutövare till vilken tillsynsmyndighet som den ska skicka en ansökan om registerkontroll eller en anmälan om samråd.

Ordningen riskerar dessutom att leda till situationer där tillsynen blir bristfällig. Det kan till exempel hända om samordningen uteblir, om tillsynsmyndigheterna har olika uppfattningar i en fråga eller om någon av de berörda tillsynsmyndigheterna anser att den andra myndigheten har ett större ansvar för tillsynen. Det hade därför varit önskvärt om det kan förtydligas i lagstiftningen hur situationen med flera tillsynsmyndigheter ska hanteras.

Metodstöd och vägledningar

Säkerhetspolisen och Försvarsmakten tar fram metodstöd i sina roller som samordningsmyndigheter (8 kap. 2 § 2 säkerhetsskyddsförordningen), och vägledningar i sina roller som tillsynsmyndigheter (8 kap. 12 § säkerhetsskyddsförordningen). En utmaning som vi har identifierat i FI:s tillsynsarbete är att det i vissa fall är otydligt hur metodstöden och vägledningarna ska tillämpas. Detta eftersom FI:s och andra tillsynsmyndigheters tolkning av rättsläget inte alltid stämmer överens med samordningsmyndigheternas tolkning. Ett sådant exempel är frågan om säkerhetsskyddschefens placering, där det idag finns vägledningar med olika innebörd.⁶

⁵ Jfr. SOU 2018:82 sid 396.

⁶ Jfr. Säkerhetspolisens *Vägledning i säkerhetsskydd, Introduktion* (version december 2023, s. 28) och Svenska kraftnäts *Klargörande angående säkerhetsskyddschefens*

Enligt 8 kap. 12 § säkerhetsskyddsförordningen ska en tillsynsmyndighet vägleda sina tillsynsobjekt. Flera av Säkerhetspolisens vägledningarna har en bredare målgrupp än Säkerhetspolisens tillsynsobjekt och riktar sig generellt till verksamhetsutövare (enskilda verksamhetsutövare, statliga myndigheter, regioner och kommuner). Det kan leda till att andra tillsynsmyndigheters tillsynsobjekt följer vägledningarna som om de vore riktade direkt till dem. Samtidigt är varje tillsynsmyndighet självständig i sin myndighetsutövning, och har dessutom en egen författningsreglerad skyldighet att vägleda sina tillsynsobjekt.

Problematiken med såväl metodstöden som vägledningarna ställs på sin spets av att Säkerhetspolisen och Försvarsmakten har möjlighet att utöva extraordinär tillsyn, det vill säga ta över tillsynsansvaret för en verksamhetsutövare som hör till någon av de andra tillsynsmyndigheternas tillsynsområde, om det finns särskilda skäl.⁷ Detta kan medföra att tillsynsmyndigheterna självständighet i praktiken begränsas.

FI önskar därför att det skulle klargöras hur tillsynsmyndigheterna förväntas förhålla sig till de vägledningarna och metodstöd som Säkerhetspolisen och Försvarsmakten tar fram. Ett annat alternativ vore att överväga att ge samordningsmyndigheterna ett vidare mandat att vägleda andra verksamhetsutövare, utöver sina egna tillsynsobjekt.

Ringa skada för Sveriges säkerhet

För säkerhetskänslig verksamhet på den lägsta skadenivån, *ringa skada för Sveriges säkerhet*, finns flera lättnader jämfört med de krav som ställs för de högre skadenivåerna. Lättnaderna kan vara incitament för ett företag som driver säkerhetskänslig verksamhet att i sin säkerhetsskyddsanalys bedöma att företaget enbart driver verksamhet på den lägsta skadenivån. Verksamhetsutövaren undviker därigenom ett antal kostnadsdrivande åtgärder, som gäller till exempel placering i säkerhetsklass, säkerhetsprövning med registerkontroll, samrådsskyldighet för informationssystem och krav på säkerhetsskyddsavtal när delar av verksamheten utkontrakteras.⁸ Dessutom får tillsynsmyndigheten inte samma löpande information från verksamhetsutövare som driver säkerhetskänslig verksamhet på den lägsta nivån. Till exempel får tillsynsmyndigheten inte per automatik ta del av uppgifter om personal som säkerhetsprövas utan inplacering i säkerhetsklass. En ingången säkerhetsskyddsöverenskommelse ska heller inte anmälas till tillsynsmyndigheten.

För en tillsynsmyndighet är det samtidigt svårt att utmana en enskild verksamhetsutövares bedömning av sin verksamhet och dess skadenivå. Det vore därför önskvärt om regeringen gjorde en översyn av regelverket i detta hänseende för att

organisatoriska placering och fall där säkerhetsskyddschefen inte är anställd hos verksamhetsutövaren (2024-02-29).

⁷ Se 8 kap. 3 § säkerhetsskyddsförordningen.

⁸ Jfr. 3 kap. 6–10 §§ och 4 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen samt 3 kap. 2 § och 5 kap. 11 § säkerhetsskyddsförordningen.

minska incitamenten för företag som driver säkerhetskänslig verksamhet att bedöma att de enbart driver verksamhet på den lägsta skadenivån.

Sanktionsavgiftens storlek

FI anser – som vi tidigare framfört – att sanktionsavgiftens storlek bör bestämmas i förhållande till ett företags omsättning för att vara effektiv, proportionerlig och avskräckande.⁹ Andra författningar som FI har tillsynsansvar över möjliggör en betydligt högre sanktionsavgift än säkerhetsskyddslagen.¹⁰ Även vid överträdelser av Dora-förordningen, som de flesta verksamhetsutövare under FI:s tillsyn kommer att omfattas av, kommer betydande omsättningsbaserade sanktionsavgifter att kunna aktualiseras genom respektive rörelsereglering.¹¹

Det finns risk för att den nuvarande sanktionsavgiften inte har en avskräckande effekt. Effekten uppnås främst genom den eventuella negativa publicitet som ett sanktionsbeslut kan medföra. Den relativt låga nivån på sanktionsavgifterna, i förening med att säkerhetsskyddsarbetet är kostnadsdrivande, kan därför medföra att säkerhetsskyddsarbetet inte prioriteras hos verksamhetsutövarna. FI anser därför att detta bör ses över.¹²

Översyn av befintliga processer

Att utöva tillsyn enligt säkerhetsskyddsregleringen är inte FI:s första eller enda tillsynsuppdrag. FI har flera etablerade styrdokument och processer för tillsyn. Vi tillämpar dessa – så långt det är möjligt – även på tillsynen enligt säkerhetsskyddslagstiftningen. En sådan ordning har både för- och nackdelar.

En fördel är att processerna är väl beprövade och bekanta för de finansiella företag som stod under FI:s tillsyn redan innan de identifierade sig som verksamhetsutövare enligt säkerhetsskyddslagstiftningen. En nackdel är att processerna främst är anpassade för näringsrättslig, finansiell reglering och inte för en sektorsövergripande lagstiftning som säkerhetsskyddslagstiftningen är. Det pågår därför en intern översyn av hur befintliga processer och rutiner ska tillämpas på tillsynen enligt säkerhetsskyddslagstiftningen, till exempel vad gäller informationshantering.

⁹ FI har tidigare framfört synpunkter på sanktionsavgiftens storlek i vårt remissvar till SOU 2018:82 *Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen*, FI:s dnr 19-31.

¹⁰ FI har till exempel enligt 15 kap. 7 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse beslutat om sanktionsavgifter på 850 miljoner kronor, en miljard kronor och 4 miljarder kronor (dnr 18-21044/19-7504, 19-8698 och 22-18430).

¹¹ Lagrådsremiss *Digital operativ motståndskraft för finanssektorn*, publicerad 15 augusti 2024, s. 111–115.

¹² En ändring av sanktionsavgiftens storlek föreslås i slutbetänkandet av Utredningen om genomförande av NIS2- och CER-direktiven, SOU 2024:64, *Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster*, s. 277–279.

Resurser

FI vill avslutningsvis lyfta resursfrågan som en utmaning i tillsynsarbetet. Arbete med säkerhetsskydd kräver särskild kompetens och hantering. Tillsynen på området är därför särskilt resurskrävande. Tillräckliga personalresurser, möjligheter att rekrytera rätt kompetens och adekvat digital infrastruktur är en förutsättning för att FI ska kunna utöva en effektiv tillsyn.